

Naš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsak petek, ako je ta dan praznik pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposiane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v. Pošilja se tudi „Slov. Gospodinja“ posebej.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristoletna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat. za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Kranjska politika. — Jugoslovanska ideja in Slovenci. — Vsenemci. — Finansiranje slovenskega gledališča. — Politični pregled. — Štajersko: Razno. — Koroško: Razno. — Primorsko: Razno. — Kranjsko: Razno. — Prosveta. — Raznoterosti. — Gospodarstvo: Našim hranilnicam.

Podlistek: Saidjah in Adinda.

Kranjska politika.

Misel dela in napredka in svobode je na Kranjskem pastorka, slovenski narod se je rešil robske preteklosti in lanc nemških baronov, a mesto tega mu je zaslužnil ne samo telo, temveč duha klerikalizem. Žalostna je usoda našega nesvobodnega ljudstva, ki nima ne veselja, ne radosti, ki mu bije na uho zmirom zlogolka beseda o jeznem in temnem Bogu.

Kranjska „Narodnapredna stranka“, ki je vzela v svoj program svobodo in napredek, ni spolnjevala svoje dolžnosti, velik je njen dolg napram slovenskemu narodu, saj je ona v veliki meri sokriva na tej mračni zaostalosti kmečkega ljudstva. Sedaj se je dopolnila njena mera; kar je zamujala desetletja, to se ne dá lahko popraviti; sama si je izkopala grob s tem, da ni šla med ljudstvo, da mu ni prinesla zastave prosvete, da mu ni odprla oči.

Marsikaj se je dalo še storiti pred desetletjem na Kranjskem, sedaj je zavladata malodane neomejeno klerikalna S. L. S., in demagoštvo njenega predsednika je v najlepšem evetu. Kako si je izpodkopala tla na deželi narodnapredna stranka, se vidi pač najbolje s tega, da si ne upa niti postaviti lastnih kandidatov, in da se kandidatje izogibajo njenega „šilda“, ker vedo, da bi bil potem vsak uspeh že v naprej izključen.

Koliko bi se dalo vkljub vsemu klerikalnemu pritisku pri nas še doseči, nam pripoveduje socijalna demokracija. Njeni kandidatje

Saidjah in Adinda.

Spisal Multatuli.

(Dalje.)

Šel je mimo Pisinga, kjer je pred dolgim časom nekaj stanoval Havelaar. Ali tega Saidjah ni vedel. In če bi tudi vedel, se ne bi brigal za to, ampak za vse kaj drugega. Štel je zaklade, ki jih je nesel s seboj. V zavitku je imel potni list in spričevalo o dobrem ponašanju. V torbici, ki je visela na jermenu, je bilo videti nekaj težkega, kar se je neprestano zadevalo ob njegova pleča. — Ali to mu je bilo prijetno, ker notri je bilo trideset španskih dolarjev, dovolj, da si kupi tri bivole. Kaj bo rekla Adinda! A to še ni bilo vse. Na njegovem hrbtu je bilo videti s srebrom okovano nožnico bodalca, ki ga je nosil v pasu. Ročaj je bil gotovo iz fino izrezljanega lesa, ker ga je imel skrbno zavitega v svilen krpo. Imel pa je še več zakladov. V skupaj zviti vrhnji obleki je čuval srebrn pas, s zlato zaponko. Res, pas je bil kratek, ali saj je bila tako vitka... Adinda. In na vrviči okoli vratu je imel skrit svilen zavojček s suhimi belimi rožicami.

gredo na Gorenjskem v hribovske vasice in tam razlagajo svoj program, in če pomislimo, da ima narodnapredna stranka v svojem programu še vedno verski moment, da je njen program bliži slovenskemu kmetu kot pa program nemške socijalne demokracije, potem nam je neumljiva nemarnost in politični indiferentizem naše svobodoumne inteligence, ki ni stopila v dotiko z ljudstvom.

Seveda naj bi temeljilo občevanje in poučevanje naroda na iskreni odkritosrčnosti, na demokratskem bratstvu brez vseh postranskih misli in sebičnih namenov. Ljudstvo preneglo spozna ljudi, ki hodijo k njemu, ve, koliko ima zaupati gosposkim prijateljem in kadar izgubi narod zaupanje v koga, potem je stvar težka.

Poglejmo v sosednjo našo deželo, posestrimo Štajersko, kjer se je ustanovila lani „Narodna stranka“ s programom svobode in napredka. Nekaj mesecev življenja šteje mlada stranka, a kako čilo in samozavestno že nastopa v volilnem boju proti hinavskemu klerikalizmu, ki je tudi mislil polastiti se slovenske Štajerske. A v zadnjem hipu so mu mladi rodoljubi zaklicali: Roke stran! In sedaj se bije ponosen boj onkraj obmejnih hribov, onkraj Save, na eni strani s svetlim orožjem, na drugi s črnim hinavstvom.

Na Kranjskem leži na tleh „liberalni zmaj“, in klerikalna S. L. S. gre od triumfa do triumfa, samozavestna je, in zato se zna zgoditi kmalu, da se bo spodtaknila in nagnila navzdol. Zdaj je na vrhuncu, in njena prihodnost je njen propad.

Že se nekaj giblje med ljudstvom, med ponižnim in dobrim, misel vstaja, da je dovolj robotanja in hlapčevanja klerikalnim demagogom. Evo, kaj se je zgodilo v Št. Janžu! Bila sta na shodu dva voditelja, Šušteršič in Povše, in kmečko ljudstvo se je samo iz sebe

Ali je bilo čudno, da v Tangerangu ni ostal dalje, kot je bilo potrebno, da obišče očetovega znanca, ki je pletel tako fine slamnike? Ali je bilo čudno, ako je tako malo govoril z dekleti, ki jih je srečal na poti, in ki so ga spraševale, kam, odkod? Kaj je pozdrav v tem kraju? Ali je bilo čudno, da se mu Sirang ni zdel več tako lep, odkar je videl Batavijo? Da se ni več kot pred tremi leti skrtil v grmovju, ko se je peljal rezident mimo? Ali je bilo čudno, da je malo pazil na pripovesti onih, ki so šli z njim nekaj pota in pravili novice iz Bantan-Kidula? Da je komaj poslušal, ko so mu pripovedovali, da so popolnoma opustili kavine nasade, ker se ni obneslo? Da je bil okrožni glavar Parang-Kudjangški obsojen vsled javnega ropu na 14 dni zapora v hiši svojega tasta? Da je prišel novi azistent rezident, ker je prejšnji umrl pred nekaj meseci? Kaj je govoril novi uradnik na prvem zboru?

Ne, imel je vse lepše slike pred očmi svoje duše. Iskal je v oblakih drevo Ketapan, še predaleč, da bi ga mogel iskati v Badurju. Grabil je po zraku okoli sebe, kot bi hotel objeti postavo, ki ga je imela pričakovati pod tem drevesom. Predstavljal si je Adindin obraz,

uprlo duhovniški in klerikalnih matadorjev nadvladi. Znamenja se množe, da je narod do grla sit brezobzirnega vodstva samopašnikov, ki se hočejo veličati na rovaš narodne časti.

Ali je kaj čudnega, ako je Kranjsko na žalostnem slovesu kot črna, od Boga pozabljena dežela, ako jo zastopa na zunaj dr. Šušteršič! Čegar maloslavna preteklost je znana vsej Avstriji, ki mu je umetnost španska vas, „ušiva baraba“ otrok njegovega jezika, znak njegove dostojnosti, omike, inteligence.

Da je prišlo na površje neomejeno demagoštvo, podlo in nizko koristolovstvo, tega je kriva naša „Narodnapredna stranka“. Z delom med ljudstvo, in sijala bi nam luč svobode in prosvete, a vsled malenkostnega egoizma, osebnih interesnih sfer smo se pogreznili v blato.

Ni še dan, ali zrak se čisti in ostri.

Jugoslovanska ideja in Slovenci.

Dr. H. Tuma — Gorica.

(Dalje.)

III.

Jugoslovane veže in mora vezati skupni zemljepisni položaj, skupni gospodarski cilji in najbližja plemenska sorodnost; ako se ozremo edino na jedro narodno. Čim bolj razlikujemo zgodovinski jugoslovanske narode, tim bolj nam preti bellum omnium contra omnes (vsi zoper vse). Čim bolj pa razlikujemo pravi ljudski značaj jugoslovanskega plemena, in to širokih narodnih mas, tim bolj se približujemo analitičnim potom skupnemu jedru. Z diferenciacijo izločujemo tuje primesi in potem pridemo skoro do skupnega narodnega značaja in jezika.

Od začetka XIX. veka, odkar je zmagnosno prodrlo narodno načelo, nas je začel deliti močni, tuji kulturni vpliv, z ene strani

njeno glavo, njene rame, videl je polno kito, ki ji je tako svetlo črno visela po tilniku, njeno veliko oko, bleščeče v temnem odsevu, nosnice, ki jih je vihala kot otrok tako ponosno, če jo je — kako je bilo mogoče — mučil, in videl je v kotu njenih ustnic skrit smehljaj. Videl je njene prsi, ki kipe pod svetlim oblačilom, videl je, kako se je vrhnja obleka tesno ovijala njenih bokov in padala ob stegnu v zaviti črti čez koleno nizdol v krasnem valu na malo nogo...

Ne, malo vsega onega je slišal, kar so mu pravili. Slišal je vse druge glasove. Slišal je, kako je Adinda dejala: „Pozdravljen, Saidjah! Nate sem mislila, kadar sem predla, ali tkala ali drobila riž v stopah, ki nosijo že trikrat dvanajst zarez od mojih rok. Tukaj sem pod Ketapanom prvi dan novega meseca. Bodi mi pozdravljen, Saidjah, tvoja hočem biti!“

To je bila godba, ki je tako jasno zvenela v njegovih ušesih, in ki ga je motila, da ni poslušal vseh onih novosti, ki so mu jih na potu pripovedovali.

Slednjič je zagledal drevo Ketapan. Ali bolje, zagledal je veliko, temno progo, ki je zakrivala mnogo zvezd pred njegovimi očmi. To je moral biti gozd Djati, pri drevesu, kjer je imel

nemški, z druge italijanski in s tretje ruski. Germanija in Italija iščeta novih moči v asimilovanju obmejnih slovanskih plemen, dajeta jim svojo kulturo in skušata razdeliti slovanska plemena, da jih moreta potem tim lažje raznaroditi.

Kot smo Slovenci lahko došli do prirodne razvoja jugoslovanske ideje, ker se nismo mogli opreti na zgodovino, tako pridemo do tega tudi pri Hrvatih, Srbih in Bolgarjih, ako pustimo na stran neplodni historizem in pogledamo na skupni temelj posameznih plemen. Za vse Jugoslovane lahko trdimo, da se ne razlikujejo po narodni, plemenski rasi, temveč da jih loči „inteligencija.“ Ako hrvatski narod izloči vpliv aristokracije, ako onemogoči prodiranje madjarskega, židovskega kapitala in razvije pravo narodno jedro v ljudski masi, potem pridemo približno do istega rezultata kot pri nas, Slovencih: Tudi Hrvat je po svojih plemenskih lastnostih demokrati, ekonomski priprost kmet, a velika trgovina in industrija, kolikor je nahajamo, je prinesena k njemu od drugod, iz tujine. Obstoji pa v tem razlika v korist Slovence, ki imajo že precej močno razvitega malega in srednjega kmečkoga posestnika, a Hrvatje se v tej smeri niso mogli tako razvijati vsled aristokracije in vojaškega sistema, dalje, da se hrvatsko ljudstvo vsled bližnje Turčije, vsled manj kulturnega madjarskega in brezbriznega beneškega naroda, niti pismeno ni mogel v toliki meri razviti, kot so se razvili Slovenci. Z druge strani pa je hrvatski narod ohranil staro epsko tradicijo in stare slovanske običaje. Zato mi Slovenci težimo za tem, da se približamo slovanski, hrvatsko-srbski kulturi in da se z njo zjedini.

Torej, pojedino pravilni diferenciaciji hrvatske, srbske in bolgarske narodnosti pridemo do skupnega temelja teh narodnih mas. Predpogoj pravilnemu razvitku jugoslovanske ideje in jugoslovanskega dela je opuščanje historizma z negativne in vzprejemanje demokratično-socijalnega načela s pozitivne strani. — S sprejemom prvega načela diferenciramo narodnosti in odredujemo pravo vsebino prosvete. — Brez narodnosti tudi tako ne more biti govora o prosveti, ker ji narodnosti dajejo glavno vsebino. „Zunaj narodnosti ni umetnosti, ni resnice, ni življenja, ni ničesar —“ pravi I. S. Turgenjev. V sosednem jeziku in v sosedni narodni pesmi jugoslovanskih plemen dobimo samo kal in vez skupne jugoslovanske prosvete. Če iščemo v lastni narodnosti individualnih svojstev, pridemo do bistvene stike. In s tem, da se sprejemajo in izlivajo vrline sosednih narodnosti druga v drugo, pridemo do višje integracije, do zjedinenja jugoslovanskih plemen. Čim bolj iščemo lastno, slovensko, hrvatsko, srbsko, bolgarsko narodnost, tim bližji bo stik jezikov, poezije, glasbe, umetnosti in tem več bomo imeli kulturnih potreb: A v povečavanju lastnih potreb obstoji vprav ves napredek človeštva.

drugi dan videti Adindo po solnénem vzhodu. Iskal je v temini in otipal mnogo dreves. — Kmalu je našel zaseko na južni strani nekega drevesa, in položil je prst v razpoko, ki jo je zasekal Lipanteh, da zaroti Pontinaka*, ki je bil kriv, da so Lipantehovo mater boleli zobje, ravno predno je porodila njegovega brateca. To je bil Ketapan, ki ga je iskal.

Da, to je bilo mesto, kjer se mu je prvič zazdela Adinda drugačna kot njegovi drugi tovariši, ker se je tu prvič branila igrati se z njim, dasi se je še malo prej igrala ravno to z vsemi otroci, dečki in deklicami. Tam mu je dala belo rožico.

Sedel je ob vznožju drevesa in gledal k zvezdam. In če se je katera utrnila, je smatral to za pozdrav pri svoji vrnitvi v Badur. In mislil je na to, če Adinda zdaj spi? In če je vse mesece prav zaznamovala v svoje stope? Hudo bi mu bilo, če bi preskočila kak mesec, kot da ne bi bilo dovolj... Šestintrideset! In če je vezla lepe saronge in slendange? In vprašal se je, kdo neki zdaj prebiva v hiši njegovega očeta? In njegova mladost mu je prišla zopet pred oči in njegova mati, in kako ga je bivol tigra rešil, in premišljal je, kaj bi pač Adinda počela, ako bi ne bil bivol tako zvest?

Po drugem demokratično-socijalnem načelu pa uničimo še opasneje zapreko jugoslovanski ideji, t. j. konfesionalizem, delitev Jugoslovancev po katoličanstvu in po pravoslavlju. Vidimo, da se danes naslanja najbolj na historizem rimsko-katoliška cerkev.

Z ločenjem verskega vprašanja ne bode težka niti rešitev raznih črk latinice in cirilice. Ni inteligentnega človeka, ki ne bi priznal, da je ne samo med Slovenci, nego tudi drugod, skupno pismo predpogoj skupne kulture. Moderen, zmagovit Japan začenja opuščati svoje historijske in stare kulturne črke in vpeljuje latinico. Ako se Srbi in Bolgari tako krčevito drže starega pisma, delajo to pod vplivom pravoslavja, historizma in po vplivu dinastij, ki so se začasno naselile na slovanskem Balkanu. — Sprejem skupnega pisma bi bil lahka stvar, ker ima država popolno moč na šolo, pa bi se od cirilice, s katero se začenja v nižih razredih, prehajalo polagoma v višjih razredih, v latinico. Ne verjem, da bi obstoječe dinastije hotele uplivati na izenačenje pisave jugoslovanskih narodov, ker se baš one naslanjajo na historizem in konfesionalizem v svrhu lastnega obstanka. — Zato treba, da visoko vzdignemo demokratično-socijalno načelo, ker samo na temelju tega načela bo mogoča skupna akcija proti vsakomur, ki zlorablja historizem in konfesionalizem v svoje sebične svrhe. Če preiskujemo socijalni in ekonomski položaj jugoslovanskih plemen moramo priti do zaključka, da je danes masa vseh teh plemen masa malega in srednjega posestnika, in da je veleposestnik in kapitalist le zunanji pojav, da prodira močnejši, tuji faktor v naše gospodarstvo. Ker imamo torej Jugoslovani to gospodarsko enoslojnost, je temeljna točka rešitve jugoslovanske ideje skupni ekonomski razvoj, skupno ekonomsko delo.

Vsenemci.

V narodih vsenemškega plemena obstoji nek poseben politično psihološki pojav, ki se imenuje pangermanizem, vsenemštvo. To je živa ideja, ki je posebi niknila iz srca nemškega naroda, in njen začetek sega v ono burno dobo, ko je Nemčija ležala ponižana in zdrobljena pod nogami Napoleona. Pangermanizem je politično čuvstvo in političen program; na prvi pogled je popolnoma naravna prikazen, ker ljudje, ki govore isti jezik in imajo isto kulturo, po naravi mislijo, da oni sestavljajo samo en narod, in zato žele, da se politično zedinijo v eni državi.

Ta program je popolnoma enostaven, ker predlaga politično edinstvo vseh nemških dežel v Evropi, da se na ta način osnuje ena država monarhistične ali republikanske oblike. Čudno je, da je bil ideal pangermanizma izpolnjen mnogo prej nego li se je pojavil pangermanizem v konkretni obliki. Tako imenovani

vega očeta? In njegova mladost mu je prišla zopet pred oči in njegova mati, in kako ga je bivol tigra rešil, in premišljal je, kaj bi pač Adinda počela, ako bi ne bil bivol tako zvest?

Pazil je dobro na zapad zvezd na zahodu, in pri vsaki zvezdi, ki je izginila na obzorju, je preračunal, koliko je solnce že bližje svojem izhodu, in koliko bližji je sam svidenje z Adindo.

Ker gotovo bo prišla že s prvim žarkom, da, ob prvi zori bo že tukaj! Ah, zakaj že ni prišla dan poprej?

Žal mu je bilo, da ni prehitela lepega trenutka, ki mu je polnil tri leta dušo z nepopisnim sijajem. In, nepravilčen in krivičen, kot je bil v svoji ljubezni, se mu je zdelo, da bi morala Adinda biti že tukaj, čakaje nanj.

Ali tožil je prekrivično. Zakaj še ni izšlo solnce, še ni zagnalo dnevno oko nobenega pogleda na ravan. Pač so že zbledele zvezde visoko tam gori, osramočene, ker bo tako kmalu pri kraji njihovo kraljevanje... pač so valovale čudezne barve čez gorska slemena, ki so bila videti toliko temnejša, čim ostreje so se odbijala od svetlejšega ozadja... pač je letelo tuintam skozi oblake na vzhodu nekaj žarečega — puščice iz zlata in ognja, ustreljene semintja nad

„Deutscher Bund“ je bila konfederacija vseh nemških držav, ustanovljena l. 1815 na dunajskem kongresu, ter je bila v istini pangermanistično telo brez pangermanistične duše.

Pruska vladarska rodbina Hohenzollerncev pa so komaj čakali, da začno novo politiko, na temelju trdneje centralizovanega nem. cesarstva, a pruski državniki so zastavili vse svoje sile, da izključijo iz konfederacije Avstrije z vsemi njenimi nemškimi pokrajinami. — Ustanovitev nemškega cesarstva je utrdilo politično zavest nemškega naroda in tako se je začela gojiti ideja zjedinenja vseh nemških plemen v eno državo.

Med pangermanisti se pojavljajo razne struje. Treznejši teže samo za tem, da pridružijo nemškemu cesarstvu nemške pokrajine Avstrije. Drugi, radikalnejši bi hoteli, da se cesarstvu pripoji tudi Holandija in nekatere slovanske pokrajine Avstrije (Češko, Moravsko in Koroško). Naposled je tudi nekaj skrajnih pangermanistov, ki teže za germanizacijo Ogrske in balkanskega poluotoka.

Trdimo lahko, da so cesar Viljem in prvi nemški državniki v globini svojega srca pangermanisti. Vendar je več razlogov, vsled katerih se nemški politiki drže negativno napram pangermanistični ideji. Predvsem so med severnimi in južnimi Nemci znatne razlike v pogledu čustev in političnih idej. Nemško cesarstvo je politično urejeno po idejah severnih Nemcev, a spojitev Avstrije bi pomnožila politično in moralno moč južnih Nemcev. Nemško cesarstvo je vendar v bistvu protestantska država. Ko pa bi bile cesarstvu pridružene nemške pokrajine Avstrije, katera ima povečini katoliško prebivalstvo, bi narasla moč katoličanstva v Germaniji, in zato bi nasprotovali pripojitvi protestanti in nemški liberalci.

Oživotvorenje pangermanističnega programa bi pomenilo pogin avstroogrške monarhije, a to bi bila prava evropska nesreča. Obstoj Avstroogrške je absolutno potreben za vzdržanje evropskega ravnotežja, in če bi izginila Avstrija, bi porušilo to ravnotežje evropskih velesil in povzročilo resno grožnjo miru in obstanku samega nemškega cesarstva.

V ostalem bi pogin Avstro-Ogrske bil škodljiv Nemčiji tudi iz drugih razlogov. Vsled zveze, ki obstoji med Avstrijo in Nemčijo, more zadnja v slučaju vojne računati na vojaško sodelovanje raznih avstrijskih nenemških narodov, ki so podložni Avstriji, oživotvorenje pangermanizma pa bi Nemčijo oropalo koristi, ter bi slovanski in drugi nenemški avstrijski narodi postali sovražni nemškemu cesarstvu.

Z druge strani ima Avstrija radi svojega zemljepisnega položaja znaten vpliv na balkanski poluotok. Odtod črpa Nemčija kot zaveznica Avstrije nemale koristi: S pomočjo zveze z Avstrijo je Nemčija v gotovi meri balkanska moč. —

obzorjem, ali izginile so zopet in se pogrezile za temnim zastorom, ki je še vedno skrival dan Saidjahovim očem...

Ali polagoma je bilo svetleje okoli njega. Videl je že okolico, in že je lahko razločeval listnato streho nad gozdičkom, za katerim je ležal Badur. Tam je spala Adinda!

Ne, ni več spala. Kako bi mogla spat! Ali ni vedela, da jo Saidjah čaka? Gotovo ni spala vso noč. Gotovo je vaški čuvaj potrkal na njena vrata, da vpraša, čemu še gori lučka v njeni hiši, in ljubo se smehljaje je dejala, da jo obljuba drži pokonci, da zgotovi tančico, ki mora biti gotova prvi dan v mesecu.

Ali pa je prebila vso noč v temi, sedeča na stopah, in je štela hrepenečih prstov, ali je res narejenih 36 globokih zarez. In kratkočasila se je s tem, da si je nalašč delala strah, če se ni morda uštela, če morda ne manjka še ena zarez, da se še enkrat in še enkrat in vedno zopet raduje sladke gotovosti, da je zares minilo trikrat dvanajst mesecev, odkar je videla zadnjič Saidjaha.

Tudi ona bo zdaj gotovo, ko se je toliko zdanilo, napenjala brezvpešno svoje oči, da ji

* Pošast, ki se drži po drevesih, pred njim imajo strah žene, zlasti noseče.

Finansiranje slovenskega gledališča.

Iz krogov gledaliških abonentov se nam piše:

Kakor koncem vsake sezone, sta se tudi letos vršila dva občna zbori Dram. društva. Na prvem smo bili priča le žalostnih osebnosti, ki so v naših „svobodomiselnih“ vrstah že običajne in zaradi katerih pri nas nobena stvar ne more uspevati. Smešna samohvala na eni in besno napadanje na drugi nista noben dokaz sposobnosti za delo. Še nikdar se ni nobenemu intendantu pelo toliko slave, kakor sedanjemu, dasi smo imeli že prav lepe sezone in dasi je bila baš poslednja sezona glede števila dramskih in opernih novitet in glede finančnega uspeha daleko slabša kot n. pr. lanska. Še nikdar ni vladalo med abonenti toliko nevolje, kakor baš letos, še nikdar ni med sezono odpadlo toliko abonentov, ker se je ponavljal izvečine le star repertoire in je bil zlasti operni del v slovensko-češko-ruski proizvodbi večini gledaliških posetnikov neužit. V Varaždinu je pel nedavno en sam operni član v eni sami operi češki, a že so pred kratkim ugovarjali hrvatski listi: v Ljubljani pa se je trpela mešanica treh jezikov pri večini opernih predstav. V celi sezoni smo imeli le 9 razprodanih hiš (5 v prvih dveh mesecih), a „Slov. Narod“ je videl vsak dan „do zadnjega kotička razprodano hišo,“ in nekemu se še zdaj vidi naše gledališče — premajhno! Če pa vprašamo: čemu in zakaj se je pravzaprav toliko hrumelo na prejšnjo intendantco? — vidimo, da zato, ker je mislila vedno predvsem na finančno ravnotežje v gledališki blagajni, na polne hiše in na široko publiko, narod. V to svrhu je štedila, štedila, štedila ter poleg literarnega, umetniškega repertoarja gojila tudi privlačno glumo, burko, spevoigro in opereto. Da je prejšnja intendantca morala tako postopati, ako se je hotelo naše gledališče vzdržati, to je potrdil drugi letošnji obč. zbor Dram. društva. S sedanjimi gmotnimi sredstvi vzdrževati umetniški zavod, to je nemogoče. G. notar Hudovernik je povedal krvavo resnico, da je treba predvsem denarja, denarja, denarja, potem šele, ko bo blagajna polna, je pripravljen prevzeti predsedstvo društva in šele s polno blagajno bo možno misliti na umetniški podvig našega gledališča. — Ali niso vsega tega že opetovano dopovedovale prejšnje intendantce? Zakaj se je torej toli hrumelo nanje, ker so izkušale gledališče ohraniti?! Tudi prej — kakor sedaj — se je gojila literarna, umetniška drama; saj smo vendar sami videli mnoge prav lepe predstave Shakespearovih, Schillerjevih, Lessingovih, Tolstega, Gorkega, Halbeja i. dr. dram, a bile so navadno pasivne, kakor so pasivne umetniške drame tudi drugod. S samimi literarnimi dramami se dosežajo pač večinoma le pasiva, in končno mora biti takega gledališča konec... To je

splavajo pogledi čez obzorje, da se srečajo s solncem, s tem lenim solncem, ki ga še zmirom ni, še zmirom ni...

Prisijal je pramen modrikaste rdečice, ki se je oklenil trdno oblakov in razsvetlil in razžarel robove, in začelo se je bliskati, in zopet so letele ognjene strele po zračnem prostoru, ali sedaj niso padale na zemljo, oklenile so se trdno temnega ozadja in širile svoj žar v vedno večjih krogih, se srečavale in križale, se vile kot vešče, se družile v žarkih snopih in se bleščale v zlatem sijaju na bisernem temelju, in bilo je rdeče in modro in rmeno in srebrno in škrlat in azur povesod... o Bog, to je bila jutranja zarja, to je bilo svidenje z Adindo!

Saidjah se ni učil moliti, in bilo bi tudi škoda, ga to učiti, ker svetejša molitev in bolj goreča hvala, kot je ležala sedaj v brezglasni blaženosti njegove duše, se ne da obseči v človeškem jeziku.

Ni hotel v Badur. Svidenje z Adindo se mu je zdelo manj lepo kot gotovost, da jo mora sedaj takoj videti. Sedel je ob vznožje drevesa Ketapan, in njegove oči so plavale čez krajino.

koncem sezone 1906/7 izprevidela tudi sedanja „umetniška“ intendantca in je uprizorila cirkus „On in njegova sestra,“ ki je natlačila hišo kar dvakrat zapored. Sicer pa tudi „Gizdavki“ slavne Moliera in „Maček Spaček,“ „Arležanka“ niso umetniška literatura vzlic vsej reklami. — Drugi obč. zbor je torej prišel do spoznanja, da treba naše gledališče najprej financirati, potem je možno šele kovati umetniške gradove. Jako pametno! A zakaj so prišli gg. na to izvirno idejo šele letos in ne že pred 5 leti? Saj jim je potrebo financiranja dopovedoval — če se ne motim — g. E. Gangl že pred 6—8 leti v tržaški „Edinosti!“ In izvirni „utrinki,“ ki jih je prinesel „Naš List“ šele zadnje čase, so se izpremenili že davno v žlindro, ker jih niso naši faktorji prav nič uvaževali, dasi so se „utrinjali“ že pred leti na obč. zbora Dram. društva in po raznih listih („Sl. Narod,“ „Edinost,“ „Slovenec,“ „Rdeči Prapor“ i. dr.) Bojimo se torej, da ugasnejo tudi ti lepi in dobri „novi“ utrinki, ker ne bo nikogar, ki bi jih z izvršitvijo uporabil. „Idej“ se rodi v naših vrstah namreč vsak hip ogromno, toda — izvrši jih nihče! „Programi“ — krasni, imponujoči — se pač tiskajo in plakatirajo, a ostajajo večinoma na papirju. Ne ploskajmo programom, ampak dejanjem, ki pa se šele obljublajo! Počakajmo — vederemo! Nad našim gledališčem visi črn hudourn oblak, in topovi slabih dovtipov in samoljubnosti ga ne preženo. — Dolg znaša 21.700 K, letošnji deficit nad 5000 K. in proračunani deficit za sezono 1907/8 nad 16.000 K. S temi svotami nam je treba najprej prav hladno računati, potem bomo šele krasnoslovlili! Ali naj se hrani pri repertoarju? — Ne pojde, ker abonente zahtevajo vedno boljšega. Ali naj hranimo pri oboju? Ni mogoče, ker z začetniki brez repertoarja in brez rutine ne pridemo k „umetniškemu višku,“ ampak bomo imeli hiše še bolj prazne; boljši repertoire in boljše oboje pa sta še dražja, in deficit bo še večji. — Ali naj poviša mesto svojo subvencijo? Ne pojde, zakaj 26.000 K je za Ljubljano ogromna podpora! Zagreb ne daje niti 10.000 K! A dežela? Pred marcem 1908 prošnja Dram. društva ne pride pred dežel. zbor, in potem bo klerikalna stranka še močnejše vztrajala na svojem stališču, da naj le plača gledališče Ljubljana, če ga hoče imeti, ker dežela ga ne potrebuje, saj ima itak svoje diletante. Velika ljudska slavnost bi donesla k večjemu 10.000 kron, a to ne pokrije niti bodočega sezonskega deficita, — kje pa so ostali dolgovi? Da bi se zvišala vstopnina, ne pojde, ker je že danes za ljubljanske razmere visoka. Gledališko dram. društvo ima danes 138 članov (po 2 K na leto); če bi se tudi število članov podsetorilo, bi prinašalo društvo jedva 5500 K. Vsaka taka podpora bi pa zalegla komaj za eno sezono, bodočnost bi pa ostala še vedno obupna, ter gledališče trajno neosigurano. Odsek, ki naj naše gledališče financira ter mu enkrat za vselej za-

Narava se mu je smehljala in ga pozdravljala, kot mati svojega otroka, ki se je povrnil. Ali kakor tudi so blodile okoli njegove oči in misli, vedno zopet je padel njegov pogled in njegovo hrepenenje na ozko stezo, ki je peljala iz Badurja k drevesu Ketapanu. Vse, kar so objeli njegovi čuti, se je imenovalo Adinda. Videl je levo prepado, kjer je zemlja tako rmena, in kjer se je nekoč mlad bivol pogreznil v globočino. Tedaj so se zbrali meščani, da rešijo žival in spustili so se dol na močnih vrveh. Adindin oče je bil najsrčnejši, o, kako je ploskala z rokami, njegova Adinda!

In tam, na drugi strani, kjer se boči kokosov gozdiček nad vaškimi kočami, tam je Sinnajec padel z drevesa in umrl. Kako je kričala njegova mati: „Ker je bil še tako majhen Sinnajec,“ je vzdihovala, kot da bi ji prizadevalo manj žalosti, ako bi bil Sinnajec večji. — Ali majhen je bil, to je res, ker je bil še manjši in slabši od Adinde.

Nikogar ni bilo po stezi, ki je peljala iz Badurja. Ali kmalu bo prišla. Saj je bilo še tako zgodaj!

(Konec prihod.)

gotovi varno bodočnost in trdno jamstvo vztrajnega umetniškega uspevanja, ta odsek ima torej nad vse težko, bojim se, da neizvršljivo nalogo. Zdi se mi, da ostanemo pri Traffejevem „fortwursteln“ ter da že v kratkem utihnejo deklamatorji, a se oglasijo likvidatorji! Ali pa preglejmo blagajniške knjige ter se iz njih — učimo! —

Iv. R—n.

Politični pregled.

Novi avstrijski kazenski zakon. Novi kazenski zakon je že v svojih načelih gotov. Skoro izključno zaslugo za to delo ima minister pravosodja, dr. Klein, ki ga je izdelal in ki ga predloži v prvih sejah novega državnega zbora. Novi kazenski zakon temelji na načelih kriminalistike, ki se ne ozira toliko na zločin, kolikor na zločinca. Zato so prevzeta njegova glavna načela večinoma iz švedskega kazenskega zakona, najmlajšega in sedaj najmodernejšega. Določila glede kazenskega zakona so vzeta iz nemškega državnega kazenskega zakona. Temeljite izpremembe pa obsegajo paragrafi o mladostnih zločincih, med katere je uvrščen način, kako naj se prisojena kazen uporabi. Docela nova je določba, da bodo sodili mladostne zločince posebni sodni dvori, pri katerih bodo izključene javne obravnave. Spremenjeni so tudi paragrafi, obsegajoči politične prestopke in zločine, posebno veleizdajstvo, razžaljenje cesarja in prestopke proti verstvu. — Dosedanje visoke kazni bodo ublažili, reforma, ki je v Avstriji gotovo zelo potrebna.

Na Balkanu se bliska. Že dolgo časa prihajajo vesti o homatijah na Balkanu. Ali sedaj se ne gre samo za ustajo v Makedoniji, temveč za pravo vojno. — Nedavno je turška vlada začela pošiljati orožje v Makedonijo, odpravila je kanonov in streljiva kakih 150 vagonov. V vseh delavnicah v Carigradu neumorno delajo, da pripravijo potreben material za vojsko. Tudi namerava Turčija zgraditi novo železnico od morja do Adrianopola, ki bi bila posebnega strateškega pomena.

Nastop Bolgarske je postavil turško vlado v veliko skrb, ker Bolgarska hoče, da bi se že vendar enkrat rešilo macedonsko vprašanje. Zato se Bolgarija tudi marljivo pripravlja za vojsko. Udarili bi se Turčija in Bolgarska, in se o tem že odkrito razpravlja v Carigradu in v Sofiji.

Srbija in Bolgarska. Srbsko-bolgarski odnošaji že dolgo niso prijateljski, a zadnji čas so čisto ohladneli in se vprav zaostriili. Temu je vzrok Makedonija, kjer srbska reč zelo napreduje, a Bolgari izgubljajo vas za vasjo. Bolgarska je začela svojo propagando v Makedoniji takoj po svojem osvobodjenju, torej že pred 30. leti, a Srbija se do predlani ni mnogo brigala za makedonske stvari, ker so imeli srbski državniki doma nujnejšega posla. Ali ko so bile domače borbe zmanjšane, so se Srbi vrgli na Makedonijo in Staro Srbijo in začeli so takoj premisljeno delati, ter so dosegli mnogo vspeha. Bolgari pa nasprotno niso nič kaj mogli opraviti in so zato postali ljubosumni na Srbijo. Srbske in bolgarske hajduške čete, ki so bile poprej naperjene samo proti Turkom, so se začele napačiti med seboj.

Narodna avtonomija na Češkem. Avstrijski Nemci se upirajo vsaki, tudi najmanjši koncesiji v prid Slovanom ter niti slišati nočejo o zahtevi Slovencev po narodni avtonomiji, ker so Nemci na Štajerskem in Koroškem v večini ter delajo lahko s Slovenci, kar hočejo. — Na Češkem pa mislijo Nemci vse drugače. Tam so Čehi v večini, pa Nemci ne morejo gospodariti po svoji volji in za to hočejo, da se razdeli dežela v češki in nemški del. To svojo zahtevo so Nemci zlasti povdarjali, ko se je mudil cesar v Pragi, češki kralj v svoji prestolnici, ter je govoril, spoštujoč pravice češkega naroda, največ v češkem jeziku. Ako Nemci zahtevajo v svoje varstvo narodno avtonomijo, potem je stokrat opravičenejša zahteva slovenskega naroda po samoupravi.

Štajersko.

V Celju so Slovenci vložili kakih 500 reklamacij zoper volilni imenik celjske skupine. Nemški mestni uradniki so izpustili celo vrsto slovenskih volilcev, ki so že po več let hišni posestniki v Celju. Nasprotno pa je bila vpisana cela vrsta nemških volilcev, ki ne stanujejo v mestu.

Državnozborski kandidat celjske mestne skupine g. Iv. Rebek, prireja marljivo shode po svojem volilnem okraju, ki so se povsod izvršili z največjim vspehom. V Studencih pri Mariboru je bilo na shodu kakih 100 volilcev, ki so se vsi izrekli za slovenskega narodnega kandidata, kar je za mišljenje mariborskega predmestja velike važnosti. Studenci so z Mariborom v najtesnejši zvezi, večina prebivalcev je delavskega stanu, ki so rodom Slovenci, in po političnem mišljenju $\frac{3}{4}$ socialnih demokratov. V Ljutomeru se je udeležilo shoda skoraj vse tamošnje slovenstvo, tudi v Ormožu je bil razmerno dobro uspel shod. Na Gortini in v Muti jih hoče mnogo voliti g. Rebeka, a kar je zelo simptomatično za sedanje politične razmere na Štajerskem, volilci do zadnjega časa niso brali še nikjer njegovega krstnega imena. Volilni boj divja na Štajerskem med obema slovenskima strankama, in za agitacijo napram nemškemu kandidatu v mestni skupini nimajo časa. — Sicer v tej skupini slovenski kandidat ne more imeti upanja na uspeh, ker je nemških volilcev dve tretjini, in le ena naša.

Slovensko gledališče v Celju. Koncem tega meseca bodo gostovali v Celju člani slovenskega gledališča iz Ljubljane. Priredili bodo tri predstave pod pokroviteljstvom „Celjskega pevskega društva.“

Napredovanje Nemcev v Hrastniku. Z zidanjem nemške šole v Hrastniku se prične v najkrajšem času. Sprva bosta samo dva razreda. Z denarjem zalaga naše nemčurje šulferajn. Prostor, kjer naj bi šola stala, je za poslopje, kjer naj se vzgojuje nežna mladina, kjer naj bo mirno in zračno, docela nepripraven in nasprotuje vsem zahtevam. Naloga občinskega zastopa je, da protestira.

Občinske volitve v Ljutomeru. Pri občinskih volitvah, ki so se vršile minoli teden v Ljutomeru, je ostalo posestno stanje isto kakor prej, Slovenci so namreč obdržali III. razred, čeprav je bilo s slovenske strani oddanih 20 glasov manj od zadnjic. Nemci so dobili v I. razredu 8, v II. 20, v tretjem 71 glasov. Slovenci so imeli v prvem 4, v drugem 5, v tretjem 104 glasove.

Število slovenskega prebivalstva na Štajerskem stalno pada. Od 1847 l. do 1900 se je število štajerskih Slovencev zmanjšalo za 3 odstotke. To je tembolj čudno, ker je dokazano, da se slovensko prebivalstvo na Štajerskem mnogo bolj množi kakor nemško, namreč dvakrat tako hitro, in so slovenski zakoni na otrokih bogatejši, ker je umrljivost v nemških krajih znatno višja kakor v slovenskih. Vzrok padanju slovenskega življa leži v obsežnem asimilacijskem procesu, to je, Slovenci, ki prihajajo v nemške trge in mesta, se nenavadno hitro ponemčijo. Ako bi ne bili Slovenci tako zelo pristopni germanizaciji, bi znašalo število Slovencev na Štajerskem dobri dve tretjini. V Gradcu je 20 odstotkov vseh prebivalcev doma iz slov. krajev, in Gradec bi bil, ako bi ostali vsi Slovenci zvesti svoji narodnosti, s svojimi 35.000 Slovenci poleg Ljubljane največje slovensko mesto. V spodnještajerskih mestih Maribor, Celje in Ptuj je celo 73,3 odstotkov prebivalstva priseljenega iz slovenskih krajev, in bi ti kraji morali biti po pretežni večini slovenska mesta, ako bi Slovenci ohranili svojo narodnost!

Koroško.

V slovenskem koroškem volilnem okraju si stoje torej nasproti Grafenauer, Kristan in Seifriz. Pridno prireja shode slovenski poslanec Grafenauer. V zadnjem času je imel shoda v Črni in Mižici, ki sta velika industrijska kraja,

imata gotovo nad 600 delavcev. Zatorej bodo ti glasovi pri volitvi precej tehtali. Upamo, da prinese 14. maj zmago Grafenauerju, ki je, ako store zaupni možje in slovenski volilci svojo dolžnost, zagotovljena.

Slovenski kandidat v Celovcu. Uradna statistika je našela l. 1900 Slovencev v Celovcu (izven vojaštva) 438. Gotovo pa jih je še enkrat toliko. Da celovski Slovenci pokažejo, da je Celovec dvojezično mesto, katero dejstvo nemški nasprotniki tako strastno zanikajo, so postavili Slovenci svojega slovenskega kandidata v osebi slovenskega delavca, kiparja Teodorja Osana.

Beljaški volilni okraj šteje 7000 volilcev. 5000 volilcev se bo volitve gotovo udeležilo. Socijalnodemokratski kandidat A. Riese bo dobil pri prvi volitvi več kot 2000 glasov. Tudi krščanski socialisti so postavili svojega kandidata in sicer kmeta Wiegele-ja. Ker je beljaška okolica slovenska in kmečka, bo dobil tudi krščanski socialist veliko glasov. 1000 glasov je krščanskemu socialistu zagotovljenih, ker se bodo pa nemški glasovi cepili na vsenemškega kandidata dr. Angerer-ja in na kandidata nemške ljudske stranke, dr. Aichelberga, bo prišel socialdemokrat, ki bo gotovo dobil nad 2000 glasov, v ožjo volitev s krščanskim socialcem, kateremu je 1000 glasov v ozirom na slovensko in kmečko prebivalstvo v okolici zagotovljenih. V nemškonacionalnih listih je zaradi tega jok in stok. Vsi listi skušajo vplivati na dr. Angerer-ja, da bi umaknil kandidaturu. Dr. Angerer pa tega ne bo tako hitro storil, ker ima v Beljaku več pristašev, kakor dr. Aichelberg.

Beljaško omizje. Kaj je podrobno narodno delo, in koliko res dobrega in koristnega se lahko v malem, v svojo zabavo in veselje, naredi za narod, nam priča vrlo beljaško omizje. To je bila prijateljska družba navdušenih slovenskih uradnikov v Beljaku, in jo opisuje nek njen član tako-le: „Sila in potreba sta rodili „Beljaško omizje.“ Komur je bilo usojeno živeti ali pa mora še zdaj prenašati ošabnost oholega tujca, ta pozna to potrebo. V omizje so prihajali vsi, ki so se hoteli oddahniti in so želeli slišati domačo govorico. Od našega omizja ni vstal nikoli nikdo pijan, bili smo k večjemu pijani narodnega navdušenja, katero je tako potrebno na Koroškem in radi cesar so nas metali Nemci iz svojih lokalov. Omizje, v katerem so bili in so še vedno vrli koroški duhovniki — celo kot staroste — ima pa samo take grehe: Gostje tega omizja so hodili med svoje rojake in so jih dramili z besedo in vzgledom. Prirejali so shode po slov. Korotanu in so učili tep-tane svoje brate ljubezni do domovine in narodne samozavesti. Tamburaški društvi v Brnci in v Podravljah je ustanovilo in poučevalo „Beljaško omizje.“ Društvo „Drava,“ dalekosežnega pomena za naš Korotan, se je spočelo in rodilo v tem omizju, ki je dalo temu društvu predsednika in vse odbornike, od teh pa so bili nekateri pregnani v Trst, ker je Nemeec spoznal, kaj storijo in kaj bi še po svojih močeh storili za koroško rajo. In v Trst pregnani prijatelji so si ostali prijatelji in niso pozabili svojega Korotana. Kakor so že v Beljaku zbirali denarne zneske, tako delajo tudi v Trstu in pošiljajo te male denarne prispevke Šentjakovski šoli, društvu „Drava,“ v Celovec slov. revnim dijakom, Ciril-Methodovi podružnici, šoli v Velikovec in vsem narodnim zavodom, za vse dobrodelne namene. In kadar nam le dopušča čas, pohitimo na Koroško med svoje rojake v beljaški okolici, Podravski, Zilski in Rožni dolini. Tu se zbere okrog nas sto in sto naših rojakov, da so ti sestanki in shodi nekaki mali tabori. Poučevati ljudstvo o njegovih pravicah in zahtevah, odkrivati sijajno preteklost naših dedov na tej sveti zemlji, v kateri počivajo kosti in prah naših očetov in opozoriti ljudi, kako barbarsko jih tlači zdaj tukaj nasilen in ošaben tujec, učiti jih ljubezni do besede materine, katero nam je dal Bog in katere nas hočejo oropati — to je namen teh taborov, to hočemo, kadar poletimo na Koroško.“

Ulom v slovensko „Hranilnico in posojilnico“ v Velikovec se je izvršil v zadnjih

dneh aprila. Zlikovec je prebil strop v posojilnični prostor, s silo vlomil v blagajno in odnesel gotovino v znesku 5079 kron. Posojilnica je za gotovine zavarovana.

Primorsko.

Volilno gibanje v Istri. Italijanom po Istri huda prede. Minoli teden so imeli v Rovinju shod, na katerem so ljubeznjivo prosili, naj ljudstvo ne zapusti dosedanjšega poslanca Bartolija. Slikali so plastično strašilo slovenskega gospodstva v Istri, kako bo v kratkem času prišla na čelo deželi hrvatska stranka, ker bo vlada smatrala Istro kot popolnoma slovensko deželo, ako ne bo izvoljen Italijan. Duhovski stranki pa so nasvetovali, naj opusti boj proti liberalcem, ker si drugače nakoplje odgovornost zmage hrvatskega kandidata, in če bi to veljalo le za 6 let, bi prineslo s seboj neizogibno nadvlado hrvatske stranke v deželi. — Smešno je, da Italijani šele zdaj pripovedujejo, da mora deželna uprava preiti v hrvatske roke, saj je vendar Istra večinoma hrvatska dežela, in italijanska gospoda po mestih živi le od žuljev hrvatskih in slovenskih kmetov. — Po novi volilni reformi je razdeljena Istra na šest volilnih okrajev, in sicer je en okraj slovenski, dva hrvatska, trije italijanski. Hrvatje pa so sklenili kompromis z italijanskimi krščanskimi socialisti, in zdaj gre ital. liberalcem za prete, da izgube puljski okraj, kjer je okoli 15.000 Hrvatov in 30.000 Italijanov.

Nov kandidat. Na Goriškem v okraju Ajdovščina, Komen, Sežana kandidira goriška „Narodna stranka“ namesto A. Štrekelja tržaškega odvetnika, dr. Gregorina.

Avstrijski trgovinski minister Fořt v Trstu. Pretekli teden se je mudil nekaj dni v Trstu avstrijski minister trgovine Fořt. Bil je v spremstvu nekaterih svojih uradnikov. Pregledal je v Trstu vse važneje industrije, pomorska podjetja in nova dela v tržaški novi luki. Odtod je odpotoval v Dalmacijo. Hrvatje pričakujejo praktičnih posledic tega izleta za Dalmacijo, za katero se zavzemata in trgata Avstrija in Ogrska.

Slovensko gledališče v Trstu. Slovensko „Dramatično društvo“ v Trstu je priredilo s sodelovanjem nekaterih najboljših članov ljubljanskega gledališča troje gledaliških predstav v tržaškem „Narodnem domu.“ Dramatično društvo v Trstu obstoji pet let in je v tem času dalo 45 predstav. Sedaj imajo tržaški Slovenci lepo gledališko dvorano v „Narodnem domu.“

Slovenski napisi po goriških ulicah so se v zadnjih dveh, treh letih izredno pomnožili. Tuintam se že najde kak dobičkaželjni laški trgovec, ki razobeša slovenski napis: Kolika izprememba! Pred 10. leti skoro ni bilo varno govoriti slovensko v Gorici.

Velika nesreča se je zgodila v petek v Gorici ob poti proti soškemu mostu. Tam kopljejo pesek in grušč. Ko so bili delavci na delu, se je nenadoma udrla cela stena ter zasula 8 delavcev. Trije so bili do polovice zasuti, ki so jih rešili, drugih pet pa je bilo popolnoma zasutih, in so mrtve spravili na dan. Ljudstvo je bilo ob pogrebu silno razburjeno, ter pripisuje nesrečo pomanjkljivemu varstvu in nadzorstvu.

Kranjsko.

Shod Slovenske Ljudske Stranke v nedeljo v hotelu „Union“ je bil dobro obiskan. Velika dvorana je bila nabito polna, in če bi bili vsi navzoči ljubljanski volilci klerikalne stranke, bi mirne duše svetovali naprednemu kandidatu, naj raje odstopi. Ali temu ni bilo tako. Na shodu je bila morda četrtnina ljubljanskih volilcev, vsi drugi so bili kmetje iz okolice, ki so prišli v Šenklavž k maši, v „Union“ pa k pridigi. Kazali niso ves čas na shodu nikakega zanimanja za govornika, saj ga najbrž niso razumeli; kričalo in ploskalo je kakih 100 najetih klakerjev, ki so se drenjali pred nosom dr. Šušteršiča, sicer se po vsej dvorani ni ganila roka. Ako primerjamo ta shod z liberalnim

shodom v „Mestnem domu“, vidimo ogromno razliko. Sodeč po tem zadnjem unionskem shodu, stoji stvar za pasarja Kregarja zelo slabo. Dr. Šušteršič je razvijal na shodu demagoštvo, bril je norea iz umetniških galerij, vse na rovaš nezavednosti svojih poslušalcev. Kandidat Kregar je govoril govor, ki mu ga je spisal dr. Krek. Delal je utis, kot bi se norčeval iz slovanskih jezikov; napisanih kitic iz slovanskih pesmi niti brati ni znal, jecljal je in napačno naglašal. Shoda se je tudi udeležil nemški kandidat G. Del' Cott, in govori se že javno in tajno o nemško-klerikalnem volilnem kompromisu.

Brez vizirja. Nemško-klerikalni kompromisni kandidat g. Ivan Kregar si zadovoljno mane roke, zakaj nemško-nacionalni kandidat sam g. G. Del' Cott mu je segel v roko in mu slovesno obljubil, da bo zanj glasoval, in da pojdejo za njim njegovi pristaši čez drn in strn. — Sedaj ne sme več biti omahljivosti med ljubljanskimi volilci. Kdor je Slovenec, kdor jo narodnjak, mora s Hribarjem! Tu ni dveh poti. Vse malenkostne, osebne zadevice se morajo umakniti veliki in svetli ideji svobode, prosvete, napredka.

Pred volitvami. Tik pred državnozbornimi volitvami so našle vse tri kranjske politične stranke svoje toplo čuteče srce za malega moža, za delavca in obrtnika. Obrtniki so ustanovili v varstvo svojih interesov pred par leti „Obrambno zvezo“, ki je bila sprva kolikortoliko neutralna, a je polagoma zaplula v klerikalne vode. — Klerikalci zidajo novo „katoliško tiskarno“, tik pred volitvami, in zdaj bodo lahko pritiskali na obrtnike. Kdor ne gre z njimi, tisti naj se kar obriše pod nosom, pri njih ne dobi zaslužka. „Slovenski Narod“ skuša sedaj ta položaj izrabiti seveda zase in piše: „Sedaj vidite, kje imate prijatelje in zagovornike, pri klerikalni ali pri narodno napredni stranki; naj bode pozabljeno, kar je bilo in oklenite se je znova in volite vsi Ivana Hribarja.“ Res, v veliki časti je pred volitvami mali mož, a klerikalna stranka celo sedaj ne more zatajiti svojega egoizma in breznačelnega frazerstva.

V ljubljanski okolici je nastopil kot neodvisni kandidat g. Janko Žirovnik. Sedaj so torej v tem okraju trije kandidatje, vodja S. L. S. dr. Šušteršič, in sodrug Petrič. Da je nastopil neodvisni kandidat že pred meseci, bi se z marljivo in vestno agitacijo doseglo, da bi prišlo do ožje volitve v tem ultramontanskem okraju na Kranjskem. Zakaj ljudstvo samo se že vzdiga zoper tega kolovodjo. Neodvisni kandidat naj bi si vzel za vzgled socijal-demokratskega kandidata, ki je pokazal žilavost in vztrajnost in se vrnil v najklerikalnejša gnezda in dosegel veliko.

Ljubljanskim županom je bil v občinski seji dne 30. aprila vnovič izvoljen g. Ivan Hribar. Baš letos obhaja 25letnico, odkar je član občinskega sveta in 11. leto županovanja. Podžupan je ostal tudi še nadalje gosp. dr. Karol vitez Bleiweis.

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Ribniška moška podružnica je na svojem zadnjem občnem zboru izrekla soglasno obžalovanje in ogorčenje tistim 64 podružnicam, katere spanje lenobe in narodne zaspanosti! — Kaka narodna navdušenost vlada pri takih spečih podružnicah, označuje dovolj naslednji slučaj. Neka podružnica na Dolenjskem v narodnem oziru prebujenem okraju izkazuje leto za letom prispevke glavni družbi z — K — h! Gospodične izvoljene onega srečnega leta, v katerem se je vršil zadnji občni zbor, v podružnični odbor, so že davno matere in njih otroci že leta obiskujejo šole. In vendar se blišče njihova imena v društvenih vestnikih oziroma koledarjih še vedno: „gospodične.“ Nekatero odbornice so že pred leti zapustile ta „klasični“ kraj, ena celo pred 10. leti. K lanski glavni skupščini so pa poslale rodoljubkinje in rodoljubi tega kraja krilat brzojavni pozdrav:

„Sovrag domovje kruti nam zatira,
„Na meji brat za bratom nam umira,
„Tembolj Ti družba cveti in pa rasti.
„Omejniko, da rešiš zle propasti!“

Pričakujemo opravičeno od enega ali drugega teh „rodoljubov“, da se bode zavedel svo-

jih narodnih dolžnosti ter vzdramil spečo podružnico. Tako spanje tudi drugim podružnicam, ki res uspešno delujejo, jemlje vse veselje do dela! Do glavnega odbora pa se obračamo s pozivom, da resno opominja te malomarneže oziroma da opozori, ako to nič ne pomaga, enega ali drugega znanega rodoljuba v dotičnem kraju, da podreza v to brezbriznost. Nadalje se je pri začetku imenovanem občnem zboru soglasno sklenilo, da skušaj nabrati podružnica za god blagovestnikov toliko „krajcarjev“ v korist družbi, kolikor šteje ribniški okraj duš. Takoj pri občnem zboru so navzoči podpisali za 5000 duš. Ako Ribničanje, ki imajo čez glavo narodnega davka, ki so ustanovili pred par meseci „Sokola“, pošiljajo vsako leto glavni družbi več sto kron, lahko tudi drugi kraji, če drugega ne, saj vsako leto od članov naberejo prispevke — samo spati ne, ker to vrže temno senco na ves kraj, na vse njegove prebivalce in njih — „rodoljubje!“

Hrvatsko-slovenska slavnost. O binkošnih odkrijejo v Vinici pri Črnomlju spominsko ploščo hrvatskemu učitelju in pisatelju pokojnemu Ljudevitu Tomšiču. Slavnosti se udeleže hrvatska in slovenska učiteljska društva.

Najnujnejša slovenska kulturna potreba je po mnenju nekaterih duhovnikov, zbranih na konferenci v Šmihelu pri Novem mestu 4. aprila, kakor slovesno piše „Slovenec“ z dne 22. aprila, kritično spisano „Življenje svetnikov“, katero naj bi kmalu izdala „Družba sv. Mohorja“. List piše na istem mestu, da je glavna krivda padanju članov na Dolenjskem, ker družba ne objavlja boljših povesti, to se pravi seveda po mnenju teh gospodov, bolj „katoliških“ povesti.

K. k. Finanzdirection. To je že vendar nedopustno, da se naš jezik v Kranjski deželi tako zapostavlja in smeši, da je zanj prostor samo na uradni tabli na drugem mestu! Pričakovali bi, če je že napis na hiši izključno nemški, da bi bil potem vsaj napis na tabli izključno slovenski. Če finančno ravnateljstvo in deželna vlada ne čutita potrebe premeniti napisov, pozivljamo bodoče državnozbornske poslance vseh strank, naj že vendar dopovedo merodajnim faktorjem, da Slovenci nismo pruski Poljaki in ne bomo. R. F.

Rudo antimon je našel v Suhorju kmet Trpin. Veščaki preiščejo, ali je žila rude močna.

Lokalna železnica Trebnje-Št. Janž. Politični obhod in razlastninska razprava glede načrta za lokalno železnico Trebnje-Št. Janž je določena na 24. maja in prihodnje dni.

Pomladanska zima je letos zadnje dni pobelila s snegom vso srednjo Evropo. Bolj na jugu, kjer je drevje že v cvetju, je napravil sneg in mraz veliko škode. V Ratečah na Gorenjskem je padlo pol metra snega. V ponedeljek ponoči je bil silovit vihar z bliskom in gromom. Po cesti so delali pot s snežnim plugom.

Prosveta.

Velika koncerta „Glasbene Matice.“ V „Glasbeni Matici“ so pripravili zopet nekaj izvanredno velikega. Dne 7. in 8. maja (v torek in sredo) se bo namreč izvajal v veliki dvorani hotela „Union“ v Ljubljani svetovno-slavni Verdijev „Requiem“ (črna maša). Zložil je Verdi to delo, ko je bil na vrhuncu svoje slave, leta 1874. Izvajal se je do sedaj že v vseh velikih mestih z največjim uspehom na Dunaju, v Berlinu, Frankfurtu, Hamburgu, Londonu, Parizu, Rimu, Turinu, Florenci in v drugih laških mestih, v Bruselju, Monakovem, Zagrebu i. t. d. Nastopilo bo pod vodstvom koncertn. vodje gosp. Hubada 210 zborovih pevcev in pevk, 74 godcev dveh vojaških godb 27. pešpolka iz Ljubljane in 97. pešpolka iz Trsta ter nekaj članov „Glasbene Matice“, dalje štirje solisti, izmed katerih bodo trije domačini vzgojeni v „Glasbeni Matici.“ Vseh sodelujočih bode torej 289. Solo pojo: sopran gospa Jeannetta pl. dr. Föderanspergova, alt ga. Ivica dr. Wagnerjeva, tenor gospod Ernesto vitez Cammarota iz Zagreba in bas gospod Julij Betetto. „Glasbena

Matica“ vabi vse Slovence, da se udeleže redke prilike in izrednega glasbenega dogodka, ki bo zopet pokazal, na kako visoki kulturni stopinji smo na glasbenem polju. Ker se bo koncert izvajal dva dni po vrsti, in je pričakovati oba-krat najmnogobrojnejšega obiska, zato naj bi slavno občinstvo osobito z dežele pismenim potom pravočasno si osiguralo vstopnice, ki se dobivajo v trafiki gospe Češarkove v Šelensburgovih ulicah. Sedeži v parterju, na balkonu in galeriji po 2, 3, 4, 5 in 6 kron, stojišča po 1 K 20 h, za dijake po 60 h.

Proslava glasbenika Zajca. — Hrvaško pevsko društvo „Kolo“ v Zagrebu je 25. in 26. pr. m. slovesno proslavilo 70 letnico skladatelja Ivana Zajca. Tem povodom je društvo „Kolo“ proizvajalo Zajčevo alegorično opero „Prvi greh“, ki je že dolgo časa počivala v „Kolovem“ arhivu. Glavno ulogo je pela Zajčeva učenka Blaženka Knic, ki sedaj slavi slavje na operi v Frankobrodu.

Iz dramskega sveta. Hrvatski dramski umetnik, heroj zagrebaškega gledališča je imenovan od vlade intendantom hrvatskega deželnega gledališča. — Subreta na hrv. pozornici, ga. Polakova meni oditi z zagrebškega gledališča na dunajski „Theater an der Wien.“ Dobila je sijajno ponudbo.

Raznoterosti.

Štatistika ver. Po najnovejši statistiki je stanje posameznih ver sledeče: izmed vsega prebivalstva na svetu 1.563,446.000 je 272,638.500 rimskih katolikov, 166,606.500 protestantov, 120,157.000 pravoslavnih, 11,222.000 Židov, 216,630.000 mohamedanov, 137,935.000 budhistov, 209,059.000 hindostanov, 231,816.000 pripadnikov Konfucijevih nauk, 24,900.000 šintoistov, 157,069.500 animistov, fetišistov in sorodnih ver ter 352,000 brezvercev.

Prvi maj v Pragi. Narodno gledališče v Pragi je priredilo 1. maja slavnostno predstavo. Pela se je Smetanova opera „Tajnost“ (Tajemství), ena najslavnejših del velikega mojstra, katero je zložil 4 leta po popolnem oglušenju in torej ni slišal ne jedne note svojega velikega dela.

Žena v Maroku. V Maroku so žene glede osebne svobode na najnižji stopnji med vsemi mohamedankami. Dočim na Turškem vsaj po mestih teže žene za napredkom, ostale so maroške žene na tistem mestu, ki ga jim je odločil koran. Skoraj celo življenje prežive v harem, enolično, brezbarvno življenje. — Mož si vzame mesto dveh ali treh služabnic dve ali tri žene. Najrajši imajo Marokanci po tri žene, ker velja pri njih pregovor: dve ženi sta pekel, tri so raj. Arabci imajo navadno po štiri žene, dočim se Berberi zaradi revščine zadovolje z eno ženo, ki pa ima tudi najboljšo socijalno stališče med vsemi mohamedanskimi ženami. Pri revnih arabskih plemenih, ki žive pod šotori, smatrajo ženo enakovredno — kameli. Nasprotno pa imajo žene bogatih Arabcev brezbrizno in razkošno življenje, a smatrajo jih za navadne igrače, ki jih sme gospodar poljubno zavreči. Dovolj je, da izpregovori mož nad ženo znano formulo „Haram alia“, pa je po zakonu in verskem pravu ločen. Ženitbe sklepajo le starši ali varuhi brez vednosti neveste. Ženin pa tudi ne vidi razkrite svoje izvoljenke, dokler niso sklenjene vse ženitvanske ceremonije. Ženitba je navadna trgovina med očeti s to razliko, da mož kupi ženo, pri nas pa si navadno mora žena kupiti moža. Ženitvanje traje po tri dni in tri noči, toda nevesta mora ostati v svojih sobah. Tretji dan jo polože v nekak zaboj, pokrit z drago preprogo ter jo tako natovorijo na osla, nakar se začne vesela svatovska procesija pomikati na novi dom.

Nemci v Slavoniji. Naseljevanje Nemcev v Slavoniji stalno napreduje. Najbolj ga pospešuje ta okolščina, da so povsodi na strani vlade, ki jim gre za to uslugo povsod na roko, seveda na škodo domačega prebivalstva. Imajo pa še drugega zaveznika, in ta je nesramni in lokavi žid, ki dela povsod dobro kupčijo. Najboljše se to vidi v Bulavcu, nemški občini, kjer je bilo v občinski svet voljenih nad polovico židov. — Seveda se Švabi ne obnašajo mirno

in lojalno kot priseljeni, ampak nastopajo z znano prusko prezirjivostjo.

Izkušnja ženinov. Neki profesor čikaškega vseučilišča je zahteval, naj bi se ustanovile šole, kjer bi ženine učili vse, kar bodo potrebovali v težkem zakonskem jarmu. Dasi so Amerikanci povsod prvi, zlasti v senzacionalnih stvarih, so jih v tem oziru prehiteli prebivalci Malajskega polotoka v Zadnji Indiji, kajti ti imajo za ženine že izkušnje. — Sicer mora pa tudi pri nas prestati ženin več izkušenj, ko preizkušajo njegov žep, dobro ime, značaj, preteklost, sedanjost, bodočnost, toda s tem se pečajo največ starši, varuhi, semtertja ima tudi kaka stara teta ali stric važno besedo. Po tem pride ženin še k duhovniku k izpraševanju in stvar je v kraju. Toda pri Jakunih vodi izkušnjo in daje rede — nevesta sama. Vršni se pa tako: Zaročenca tečeta okoli griča ali mravljišča, nevesta naprej, ženin za njo, dokler je ne ujame. Nato mora odgovoriti na sledeča vprašanja: Ali znaš prav ravnati s pihalnikom? Znaš sekati drevje? Kadiš li cigarete? Ako ženin odgovori dobro, je obred končan in zaročenca sta mož in žena. — Ali sme ženin izpit ponavljati, če je imel smolo da je „padel,“ ni znano.

Gospodarstvo.

Našim hranilnicam.

V praški „Politiki“ sem čital te dni članek, ki se mi zdi vsega uvaževanja vreden. Članek se peča z vprašanjem pobiranja hranilnih doneskov po stanovanjih. Baje eksistirajo na Nemškem (v Frankobrodu in Mogunciji) in na Holandskem že nekaj let taki zavodi. Kdor se prijavi za ta način vlaganja, plača pri prijavitelju 50 pfenigov za stroške, enkrat za vselej. Prijave se sprejemajo v uradniških prostorih in tudi potom dopisnic, vendar mora v tem drugem slučaju prijaviteljec vpsolati na ta ali oni način 50 pfenigov, ker se na prijave brez denarja seveda ne more ozirati.

S tem dobi prijaviteljec pravico, da se pri njem pobirajo hranilni zneski vsak teden na stanovanju. Zavezati pa se mora prijaviteljec, da zneska, za katerega se je odločil, ne spremeni vsak teden, pač pa le četrletno. Vlagati se more vsak teden po 50 pfenigov, 1, 2, 3, 4, 5, 10 in 20 mark.

Prijaviteljec dobi vsak teden, kadar vloži določeni znesek, pobotnico. Če pa ga slučajno ni doma, pusti sluga pobotnico na njegovem stanovanju, v tem slučaju mora prijaviteljec (vlagatelj) zapadli znesek v teku 8 dni vplačati pri hranilnici osebno, sicer se črta iz imenika te vrste vlagateljev.

Obrestujejo se te vrste vloge, ki bi bile tudi pri nas za nižje sloje skrajno pripravne, kakor druge vloge, vendar pa še le po preteku enega leta od časa prve take vloge. Kako pripravne pa so take vrste vloge tudi za izobražence, ki nimajo priložnosti nalagati večjih svot, posebno pa če so vlagatelji uradniki z mesečnimi rednimi dohodki, dokazuje dejstvo, da se je v Frankobrodu število vlagateljev v 7 letih podnesorilo. Prvo leto je vlagalo na ta način le 500 oseb, preteklo leto pa že nad 5000 oseb, kar je gotovo visoko število.

Opozarjamo naše hranilnice na vzgojevalni moment, ki bi ga imela taka vpeljava za prosti narod, in na dejstvo, da bi se na ta način dalo iztrgati nerazsodno maso iz krempljev kranjskih nemških zavodov in jim tudi dati priliko, da bi se njih denar boljši obrestoval, kakor v poštni hranilnici, kamor vlaga sedaj drugi del nerazsodne mase svoje težko prislužene novce.

Pa tudi od inteligence bi marsikdo, ki sedaj vlaga v poštno hranilnico, vpošteval komoditeto te naprave in bi svoj denar nesel v narodni zavod.

Zneske do 300 mark se more dvigniti — seveda po preteku 12 mesecev — v Frankobrodu brez odpovedi; večje zneske pa proti 30 dnevni odpovedi.

Način, kako bi se ta vrsta hranjenja pri nas vdomačila, bi moral seveda dotični zavod

sam prevdariti. To naj bi bila kakšna že obstoječa hranilnica.

Jaz sem podal idejo. Upam, da se bode kedo zganil; škoda bi bilo, če bi se ta ideja ne vresničila, ker se ni rodila v glavi naših prvakov, kakor se to pri nas žal čisto zgodi.

Slovenski trgovec.

6dlikovana
v Parizu s častnim križcem, diplomom in zlato medaljo.

Patentirana
v 30 državah.

Streha prihodnosti!

Cementna zarezna strešna opeka
iz portland-cementa in peska

Praktična! Lepa!

Trpežnejša in bolj lahka streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:
Janko Traun
izdelovatelj cementnih na Glincah pri Ljubljani.

Pozor starši!

Dijaški dom v Ljubljani!

s šolskim letom 1907/8.

Podatki pod naslovom „Konvikt“ post-restante v Ljubljani.

Izborno zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah priporoča

ANTON MÜLLER

vinotržec v Domžalah

(Kranjsko).

Pozornost vzbujajoča novost!

Poceni! Na vsako sprehodno palico se lahko natakne

Praktično! 1 komad samo 3 K, 3 komadi 5 K 50 v.

Daljnogled — 50 kratno povečanje.
Pošilja po povzetju: Henrik Weiss, Dunaj, XIV./3, Sechshausenstrasse 5/23. Naročite takoj to Vas bo razveselilo!!

Kopalnice

Postaja c. kr. drž. železnic. 1/4 ure od Ljubljane. Skupno zdravljenje z vodo. (Zistem Priessnitz in Kneipp). Solne kopelji, kopelji v ogljikovi kislini in električne kopelji, zdravljenje z vročim suhim zrakom.

in vodno zdravišče

Masaža, zdravilna telovadba. Uporabljane elektrike. Zmerne cene. Odprto od 15. maja do oktobra.

Prospekte pošilja
Dr. Rud. Wackenreiter
zdravnik-voditelj in najemnik kodališča.

Kamnik na Kranjskem.

Rimska cesta 2. Histerjeve ulice 5.

Prva kranjska tvornica klavirjev v Ljubljani

WARBINEK-ovi

piani so neprekosljivi!

Klavirji, harmoniji, tudi samoigralni, električni. Prodaja se tudi na obroke. Stare klavirje jemljem v zameno. Dajem tudi na posodo. Uglasevanja in poprave se izvršujejo točno in dobro. Solidne cene. Petletna garancija. Prepričajte se osebno.

Lovska pipa

iz lesa izrezljana s porcelanastim vložkom, cena za komad K 2-20

Ako se naroči oba predmeta ali od enega več komadov, pošljem poštne prosto! Razpošilja po povzetju Siegr. Jellinek, Dunaj, XII/2, Gierstergasse 2/13.

Budilka

v finem nikelnastem okrovu, da dobro gre, se jamči, prav lep okras za sobo, cena za kom. K 7-50

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9-60, boljše vrste K 12-—, belo puhasto naskubljeno K 18-— K 24-—, snežnobelo puhasto naskubljeno K 30-—, K 36-—. Razpošilja se franco po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti povrnjeni poštini.

Benedikt Sachsels, Lobes 369, P. Pizen, Češko.

PFAFF šivalni stroji
so najboljši za družinsko uporabo. Šivajo, krpajo in vezejo. Neprekosljivi za obrtne namene, šivajo naprej in nazaj.

! Kroglasto ležišče !

Glavni zastopnik
Fr. Tschinkel
Ljubljana • Kočevje
Mestni trg 9. v gradu. 56

Pozor gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki je izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je **KAPILOR št. 1**. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. — Naroči naj si ga vsaka družina. Imam mnogo priznalic in zahvalnic. — Stane franco na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. — Naročate samo pri meni pod naslovom

Peter Jurišič
lekarnar v Pakracu št. 68 v Slavoniji.

**Mi
vsi**

nosimo le kravate od trdnice Fr. Steiner, ker nam tam solidno postrežejo. — 6 kravate ali pentelji (ali 3 kravate in 3 pentlje) lepo sortirane 3 K, posebno fino sortirane 6 kom. 4 K. — Razpošiljalnica kravate Fr. Steiner, Dunaj, II. Krafftgasse 6/7. Pošilja po povzetju. Dovoljeno je zamenjati.

Razumne žene

zahtevajo knjigo „Die Störungen der Periode“, spisal dr. med. Lewis. Vposlati je K 1.20, prospekt zastoj. Z. Piervas, Kalk 245 b. Köln a. Rh.

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznjivo.

Edino pravi je le Thierry-jev balzam

z zeleno znamko z nuno. 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.—

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

za vse še tako zastarane rane, vnetja, poškodbe itd. 2 lončka K 3.60. Razpošilja le proti predplači ali po povzetju.

Obe ti dva domači sredstvi sta kot najboljši splošno znani in svetovno slavni.

Naročila je nasloviti na

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah. Brošure s tisoči zahvalnih pism zastoj in franko.

Steckenpferd- Lilijino mlečno milo

Bergmann- & Co., Eraždane in Dečin ob Labi

je in ostane glasom vsak dan dobajajočih priznalnic navpešnejše izmed vseh medicinalnih mil zoper pege, kakor tudi v dosego in ohranitev nežne, mehke kože in rožne polti. Na prodaj komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, trgovinah s parfumerijami in milom in v brivnicah.

Samo 3 krone

stane dobra

električna žepna svetilka

la nadomestna baterija 80 vin.

Razpošilja po povzetju

Henrik Weiss • Dunaj

XIV./3, Sechshausstrasse 5/7.

Novo rastlinsko mazilo za prsi

Najnovejša iznajdba iz prirodnin. Trdnota, razvitek in obnovitev nedrij. Bujnost prsij. Rabi se samo zunajno. Zdravniško preizkušeno. Cena lončku z navodilom 3 K in 5 K, poštnina 70 v. Prodaja in razpošilja gospa Katarina Menzel, Dunaj, XVIII., Schulgasse 3. I nadstr. 22. Sprejemajo se tudi znamke vseh dežel.

Priložnostnega nakupa

kakor je ta, ne bo nikoli več!

73 komadov za 3 gld.!

Sledeča garnitura za gospode št. 43, obstoječa iz 73 kom., vsi praktični in koristni predmeti, stane samo 13 gld. 1 okovana pipa z elegantno cevjo, 3 svilnate kravate, najmodernejše, 3 ovrtniki trojni (povedati je debelost vratu), 1 par manšet belih, 1 par manšet barvastih, 6 parov nogavic najfinije kakovosti v raznih barvah, 1 usnjata denarnica I-a kakovosti, 1 smodkovnik z imit. jantarjem, 1 žepni nožič s 3 klinjami, 1 toaletno zrcalo z belgijskim steklom, 1 rožnato milo, 2 kravata igla s similibrijantom, 1 garnitura gumbov za manšete in srajco iz double-zlata s patent. zaponko, 50 stvari za dopisovanje, potrebnih vsakomur. Teh 73 komadov razpošiljamo za nenavadno nizko ceno 3 gld., ker imamo majhne upravne stroške in računamo na vsestransko priporočilo. — Razpošilja se po poštne povzetju, dovoljeno je zamenjati, zato nobenega rizika! Razpošiljalnica Fr. Steiner, Dunaj II/3. Naš trgovski princip je, svojim naročnikom rečno postreči.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. pošta ih znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Nad 5000 filijalk po vsem svetu

Stari stroji se zamenjajo.

Singer Co. akejska družba za šivalne stroje

Ljubljana Kranj Novo mesto Kočevje
Sv. Petra cesta 4. Glavni trg 192. Veliki trg 88. Glavni trg 79.

Zaloga olja, živank in posameznih delov • Najboljše je najceneje

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju KAPILOR šte. 2. Povzročča da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prah in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznalnic. Stane poštnine prosto na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

Peter Jurišič

lekarnar v Pakracu šte. 68 v Slavoniji.

Slovenci spominjajte se podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi!

Žene!

Zastajanje krvi itd. ozdravlja P. Ziervas, Kalk b. Köln (Nemčija) št. 245. Gospa G. v M. piše: „Vaše sredstvo je hitro pomagalo.“ — (Prosi se povratne poštnine.)

Le „Zvezdna“ cikorija

iz Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skoncraliji „Zadrzne zveze“ v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon šte. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog K 11,060.929.20

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1906 K 11,325.728.62.

Denarni promet K 50,486.935.14

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Schneider & Verovšek
Trgovina z železnino in stroji
na debelo in na drobno.
Ljubljana, Dunajska cesta 16
Priporoča se za dobavo železnine vse vrste,
zlasti: orodje, stroje in motorje za roko-
delce, okove vse vrste za stavbe in po-
hištvo, traverze, cement itd. Opozarjava na
Nitro in točno postrežbo! Nizke cene!

Veronika Kenda
Ljubljana, Dunajska cesta 20
Zaloga papirja,
pisalnih in risalnih potrebščin
Glavna zaloga
Jos. Petričevih zvezkov

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zob-
čistilno sred-
stvo!
SEYDLIN
Izdovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7
Dobi
se
povsod

ZELODČNA TINKTURA
odvajalna
LEKARJA PICCOLI-JA
v LJUBLJANI
pospešuje prebavo in odprtje
telesa. Cenik brezplačno.

Fran Čuden
v Ljubljani v Prešernovih ulicah
- Urar -

Delničar tovar-
niške družbe
"UNION"
za izdelovanje
najboljših ur
v Švici
Trgovec z zlatino in srebrnino. Eksport.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.
Kot zanesljivo uro priporočam posebno "Union".

Anton Turk
književ in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti
priporoča:
Kubična knjiga
ali hitri računar za trgovce z lesom (na
staro mero) K 3-20, s poštnino 10 v. več.
Kubična računica
(II. natis) cena 1 K, po pošti 10 v. več.
Nova kubična knjiga
ali hitri računar za trgovce z lesom, po
novi decimalni ali meterski meri. V pla-
tno vezana 5 K, po pošti 20 vin. več.

Drogerija ANTON KANC
Ljubljana, Židovske ulice 1.
priporoča: droge, kemikalije, ustne vode in
zobni prašek; redilne in posipalne moke za
otroke, dišave, toaletne predmete, fotogra-
fijske aparate in potrebšline, obvezila,
sredstva za desinfekcijo, paste in vosek za
tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli
za kopel. Zaloga karbida.
Oblastveno koncesionirana prodaja strupov.
Kupuje vsakovrstna zelišča (rože)
semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Jos. Rojina v Ljubljani
v Šelenburgovih ulicah št. 5
priporoča
elegantne obleke po meri
iz pristnega angleškega blaga.
Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev
iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Julija Štor
v Prešernovih ulicah št. 5.
poleg Mestne huanilnice
Največja zaloga
moških, ženskih in otročjih čevljev
iz najboljših tovarov, domačih in tujih.
Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje
Zmerne cene.
Solidna postrežba.

Prodajana debelo.

Prodajana drobno.

Ustanovljeno leta 1832.
Priznано najboljšo
Oljnate barve
zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo
vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z
jako majhno množino pobarvati veliko površino,
razpošilja po nizkih cenah
Adolf Hauptmann
v Ljubljani
prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža,
laka in steklarskega kleja.
Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.
Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

Najcen. in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“
iz Bremna v New York
s cesarskimi brzoparniki „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm d. Grosse“.
Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.
Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za
vse proge ameriških železnic dobite v LJUBLJANI edino le pri
Edvardu Tavčarju, Kolodvorske ulice št. 35
nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsaj pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brez-
plačno. — Postrežba poštna, realna in solidna.
Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in
Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.
Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo,
Singapore v Avstralijo itd.

**Hrup
vzbujajoče!**
Namesto
18 K
samo
7 K

**Krasna remontoir-
Gloria-
srebrna ura**
s 3 močnimi pokrovi, bogato gra-
virana, natančno tekoča, 3 letno
jamstvo, proti povzetju
samo 7 kron
Tovarna za ure: Heinrich Weiss
Dunaj, XIV/3., Sechshäuserstr. 5/7.

Velika zaloga zlatih in srebrnih žep-
nih ur, stenskih ur, vsakovrstnih
optičnih predmetov. Zlatnine in sre-
brnine. Cene nizke.
Genovniki zastoj
in franko.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Oglejte si — **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic,
največjo zalogo mlatilnic, gepelnov in
preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih na-
grobnihih križev itd. pri
FR. STUPICA v LJUBLJANI
na Marije Terezije cesti št. 1
in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnotam zamorete kupiti vsak
čas po najnižjih cenah traverze,
železniške šine, cement in vse
druge stavbne potrebšline,
razno orodje, sesalke za vodo,
vino in gnojnico, vseh vrst
tehtnice in uteži in vse druge
v železninsko stroko spadajoče predmete.

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernove ulice
Največja izbira izgotovljene obleke
za gospode, dame in otroke.
Priporočajte
povsod
"Naš List"

"Flox"
je fotografičen aparat, s
katerim lahko fotografira
vsakdo brez da bi se
prej kaj učil. S tem apa-
ratom se napravljajo po-
dobe v velikosti 5x7 cm
in stane eleganten s kom-
pletno opremo in navo-
dilom samo K 6.—. Raz-
pošilja po povzetju
H. Weiss, Dunaj, XIV/3.
Sechshäuserstrasse 5/110.

MALOKRVNE
nervozne
in bolehave osebe kakor tudi
slabotne otroke
Krepča edino le
ZELEZNATO VINO
LEKARNARJA
PICCOLI-JA v LJUBLJANI